

Inleiding

De informatie die een ANBI volgens de [Belastingdienst](#) moet publiceren is:

1. Naam van de stichting: Stichting Mobilisation for the Environment (MOB);
2. RSIN: 865271148;
3. Contactgegevens van de stichting: e-mailadres: info@stichtingmobilisation.nl, Internet: www.stichtingmobilisation.nl;
4. Duidelijke beschrijving van de doelstelling van de stichting: zie Beleidsplan en [statuten](#);
5. Hoofdpijnen van het actuele beleidsplan: zie Beleidsplan.
6. Functie en namen van de (statutair) bestuurders. Bestuursleden:
 - Johan Vollenbroek, Voorzitter
 - Max van der Sleen, Secretaris
 - Felix van den Eckhart, Penningmeester
7. Beloningsbeleid. De bestuurders krijgen geen vergoeding. Ook geen onkostenvergoeding. Om de meer dan 100 juridische procedures te voeren worden externe juristen ingehuurd. Deze juristen declareren op basis van bestede tijd en kosten. MOB betaalt daarnaast ook de griffiekosten;
8. Actueel verslag van de uitgeoefende activiteiten, in ieder geval van het laatste jaar, zie hierna;
9. Financiële verantwoording: zie financieel [verslag](#) over 2024.

Van coöperatie naar stichting: een geleidelijk en langdurig proces

De stichting is de opvolger van de Coöperatie Mobilisation for the Environment (U.A). De coöperatie MOB is een in 1996 opgerichte ideële, niet-gouvernementele milieuorganisatie zonder winstoogmerk die verwezenlijking nastreeft van de in haar statuten beschreven doelstellingen die in grote mate vergelijkbaar zijn met die van de stichting.

MOB poogt tegenwicht te bieden tegens de disbalans tussen bevoegd gezag en natuur door onderzoek te doen naar de bronnen van milieuverontreiniging, en maatregelen voor te stellen om deze te beperken, en daarover voorlichting en assistentie te geven aan politici, organisaties, burgers en overheden. MOB vervult dus ook een belangrijke rol als expert in het publieke debat over biodiversiteitscrisis, stikstofproblematiek, klimaatcrisis en milieuverontreiniging in het algemeen.

De inzet van MOB is altijd primair gericht op verwezenlijking van haar doelen zonder gerechtelijke procedures. De natuur is immers niet gebaat bij gerechtelijke procedures, die een lange doorlooptijd hebben en dus niet aan de urgentie van de biodiversiteitscrisis kunnen beantwoorden. Dit is van toepassing op alle verderop genoemde voorbeelden.

Echter, om juridische procedures in het kader van het bestuursrecht te kunnen voeren dient eerst een track record te worden opgebouwd met betrekking tot niet-juridische procedures: “feitelijke werkzaamheden”, zie verderop.

De in 1996 opgerichte coöperatie bezit deze track record al vele jaren en is in het verleden herhaaldelijk door rechtbanken en Raad van State als ontvankelijk aangemerkt. Dat is nog niet het geval voor de stichting die op 10 mei 2023 is opgericht en vanaf 5 september 2023 geregistreerd is als ANBI.

Informatie over activiteiten van de coöperatie in voorgaande jaren zijn te vinden op www.mobilisation.nl. Eind 2023 is de website van de stichting van start gegaan, zie www.stichtingmobilisation.nl.

Kerntaken van MOB

MOB's kerntaak is om de natuur van Nederland een kans te geven om te herstellen. MOB focust daarom op een zo snel mogelijke reductie van de stikstofuitstoot en stikstofdepositie vanuit de landbouw, industrie en luchtvaart. Ook is MOB gestart met het KRW-project om een bijdrage te leveren aan het halen van de KRW-doelen. Ook hier is de agrosector (dus niet alleen de vee-industrie maar ook de land- en tuinbouw) een belangrijke, zo niet de belangrijkste oorzaak, van de nog steeds voortwoekerende achteruitgang van onze natuur.

Prioritaire doelen

De prioritaire doelen van de stichting zijn met name (1) het stoppen dan wel beperken van verdere teruggang van biodiversiteit in Nederland en (2) het bevorderen van een tijdige en juiste implementatie van Europese richtlijnen zoals de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de Kaderrichtlijn Water (KRW), waarbij de werkzaamheden van de coöperatie vooral focussen op een systematische verlaging van stikstofdeposities afkomstig van industrie, landbouw en veeteelt op natuurgebieden in het gehele land.

Naast verdroging en versnippering is vermessing het grootste probleem bij het instandhouden van Nederlandse natuurgebieden. Organisaties als Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en Provinciale Landschapsorganisaties zijn jaarlijks vele miljoenen euro's kwijt aan beheermaatregelen die nodig zijn om de momenteel veel te hoge stikstofdepositie op Nederlandse natuurgebieden te compenseren/mitigeren. Natuurlijk is het heel belangrijk dat middels beheermaatregelen de schade als gevolg van overmatige stikstofdepositie zoveel mogelijk wordt beperkt, maar dat neemt niet weg dat het meer weg heeft van “dweilen met de kraan open” dan dat er iets structureels wordt gedaan om de veel te hoge stikstofdepositie substantieel te verminderen.

Naast vermessing, verdroging en versnippering blijkt ook de belasting van natuurgebieden met pesticiden, afkomstig van de agrosector, een belangrijke rol te spelen bij de nog steeds voortwoekerende achteruitgang van onze natuur.

De hierboven beschreven doelstellingen, en de omgeving waarin MOB opereert, zijn van belang om te begrijpen waarom wordt ingezet op bepaalde activiteiten. Verderop is een selectie gemaakt van de vele activiteiten die in het hierboven geschetste kader onbetaald zijn uitgevoerd én geen directe relatie hebben met de door MOB gevoerde juridische procedures.

De belangrijkste activiteiten in 2024 betroffen dus het opstarten van:

1. “Feitelijke werkzaamheden” in de betekenis die rechtbanken hieraan geven: dit zijn alle activiteiten met uitzondering van juridische procedures. Deze “feitelijke werkzaamheden” werden tot nog toe door de coöperatie uitgevoerd. Vanaf 1 januari 2024 werden deze “feitelijke werkzaamheden” namens de coöperatie én mede namens de stichting uitgevoerd.
2. Nieuwe juridische procedures, die om reden van continuïteit namens de stichting én namens de coöperatie werden opgestart. Verwacht wordt dat deze opzet nog tot circa eind

2025 zal moeten worden doorgezet tot de Raad van State als hoogste bestuursrechter de stichting ontvankelijk heeft bevonden.

Ad 1: Feitelijke werkzaamheden

Op de [website](#) van stichting MOB is af te lezen dat MOB zich richt op beperking van emissies en deposities als gevolg van industrie, luchtvaart, landbouw, en het zoveel mogelijk indammen van houtstook in verband met de bijzonder negatieve gevolgen hiervan voor (1) biodiversiteit in en buiten Nederland, (2) gezondheid van de mens en (3) stikstofdepositie op Nederlandse natuurgebieden.

Omdat de coöperatie in het verleden ervoor heeft gezorgd dat industriële emissies sterk zijn afgenomen is de focus geleidelijk aan verlegd naar voorkoming c.q. vermindering van de emissies, en van daaruit stikstofdeposities, door de Nederlandse veehouderij.

Uit de vele uitspraken van de Raad van State en lagere rechtbanken blijkt dat de namens MOB ingediende beroepschriften grotendeels betrekking hebben op stikstofemissies, en daaruit voortkomende stikstofdeposities op toch al vaak met stikstof overbelaste natuurgebieden.

De benadering van MOB is hierbij altijd geweest: eerst via adequate wet- en regelgeving, lobbying, overleg, media acties, e.d. proberen resultaten te bereiken samen met andere partners. Als dat niet lukt dan zijn juridische procedures alleen een uiterste middel om prioritaire doelen te bereiken.

Beïnvloeding van wet- en regelgeving en/of stimulering van de uitvoering ervan

Wet- en regelgeving komt al langere tijd tot stand in “Brussel”. Vroeger zette Nederland hier nog wel eens “een kop” op maar dat is al enige kabinetten terug afgeschaft. Al sinds meer dan 15 jaar probeert Nederland te volstaan met het zo minimaal mogelijk (of helemaal niet) nakomen van de Europese verplichtingen. Nederland is van voorloper in de jaren 90 van de vorige eeuw afgezakt naar in eerste instantie de middenmoot, en is nu tot de hekkensluiters in Europa gaan behoren.

Nederland beperkt zich momenteel tot het minimaal, of minder dan dat, uitvoeren van “Europese regels” c.q. Europese wetgeving. Daarbij horen ook de RIE, KRW, Habitat- en Vogelrichtlijn en de BREF's.

Tot de niet feitelijke werkzaamheden behoren onder andere:

1. Communicatie met politici, waaronder de minister-president, ministers, kamerleden, kamercommissies.
2. Overleggen met provincies die een sleutelrol hebben in het oplossen van de problemen door onder andere hun rol als bevoegd gezag voor natuurvergunningen.
3. Communicatie met wetenschappers.
4. Communicatie met de pers: interviews op radio en TV, artikelen in kranten.
5. Inspraaknotities zoals met name het NPLG.
6. Lezingen en presentaties.
7. Communicatie met boerenorganisaties als LTO en FDF.
8. Communicatie met de Rekenkamer en door het kabinet ingestelde commissies.
9. Overleggen met LVVN over onder andere doelstelling.
10. Overleggen met industriële bedrijven om te komen tot sterke vermindering van stikstofuitsoot.
11. Correspondentie met Europese Commissie over de zorgelijke toestand van onze natuur en verzoeken aan de Commissie om hierop actie te ondernemen.

Naast de [website](#) van de stichting is MOB sinds 2 december 2024 ook actief op [Bluesky](#) als opvolger van Twitter. Per die datum is het account op Twitter/X opgeheven omdat X min of meer was verworpen tot een “open riool” in plaats van een discussieforum op basis van wetenschappelijke uitgangspunten.

Onder de volgers of Bluesky bevinden zich kamerleden, hoogleraren, betrokken burgers, tegenstanders van de activiteiten van MOB, etc. Dit is een effectief medium gebleken voor

communicatie en discussie met een zeer divers publiek, waaronder vele sympathisanten maar ook criticasters, en regelrechte tegenstanders. Ook is MOB op [LinkedIn](#) aanwezig.

Ad 2: Juridische procedures

MOB beschikt over een netwerk van bevlogen en gemotiveerde juristen Om procedures te kunnen voeren namens MOB zijn machtigingen noodzakelijk. Tot 1 januari 2024 werden externe juristen procedures gemachtigd om namens de coöperatie procedures te voeren Sindsdien worden procedures gevoerd namens de coöperatie én de stichting. De reden is hiervoor is dat bevoegde gezagen in rechtszaken de ontvankelijkheid van de stichting ter discussie stellen, en de stichting op dit moment door de rechter nog niet als ontvankelijk zou kunnen worden bevonden.

Verder is het zo dat doorlooptijden van juridische procedures wel 5 jaar kunnen beslaan (bezwaarschrift, beroep in eerste aanleg bij een lagere rechtbank, beroep bij Raad van State) zoals de case Vattenfall Diemen/biomassacentrale laat zien.

Dit betekent dat de coöperatie en de stichting in de eerste vijf jaar naast elkaar zullen moeten blijven bestaan om ervoor te zorgen dat er geen gaten vallen.

MOB publiceert geen lijst van lopende juridische procedures. Wel zijn een aantal spraakmakende uitspraken van juridische procedures te vinden op de [website](#) van de stichting.

Een speciale vermelding verdient de [uitspraak](#) van de Raad van State van 18 december 2024. Deze uitspraken inzake de Amercentrale en Rendac hebben [grote gevolgen](#). De gevolgen van deze uitspraak gingen veel verder dan de media in eerste instantie hebben opgepikt. De groep van PAS-melders is fors toegenomen omdat zogenaamde 'positieve weigerings' met terugwerkende kracht ongeldig zijn verklaard. Het verlenen van natuurvergunningen is hiermee nog moeilijker geworden dan nu al het geval is.

MOB heeft voorgaande kabinetten gewaarschuwd dat de zogenaamde 'positieve weigerings' geen enkele rechtszekerheid geven aan bedrijven. MOB betitelde ze daarom als 'spookvergunningen'. MOB waarschuwde dan ook voor een tweede lichting PAS-melders. Dit is nu met de uitspraken van 18 december 2024 bewaarheid.

De Afdeling oordeelde nu dat deze spookvergunningen geen rechtstitel geven en heeft ze met terugwerkende kracht ongeldig verklaard. Precies als bij de PAS-melders is gebeurd.

Niet alleen agrariërs zijn hierdoor gedupeerd, maar ook andere bedrijven en zelfs woningbouwprojecten die deels of gedeeltelijk afgerond zijn. Zij moeten nu alsnog een natuurvergunning aanvragen en aansluiten bij de PAS-melders. Plotsklaps is er nu dus een nieuwe groep bedrijven in de illegaliteit bijgekomen.

Deze uitspraak maakt een einde aan het op grote schaal gebruiken van "latente ruimte" en verhoogt de druk op het kabinet om nu eindelijk eens over te gaan tot een forse reductie van de stikstofuitstoot. Deze uitspraak versterkt de juridische positie van MOB in zowel bestaande als nog te starten juridische procedures.

Financiële aspecten

Hiervoor wordt verwezen naar het [standaardformulier 2024](#) op de website van MOB. Hieruit blijkt dat er veel donaties binnenkomen zonder dat hierop actief wordt geacquireerd. Hierbij komt dat veel vaste donateurs nog steeds blijven doneren naar de coöperatie, waarbij kennelijk wordt afgezien van de belastingaftrek bij donatie aan de stichting. Een deel van de kosten van juridische procedures is in 2024 daarom nog door de coöperatie betaald. [Stichting Advocaat van de Aarde](#) bekostigt ons werk aan de waterkwaliteit van de Waddenzee. Daarom hoefden wij daarvoor in 2024 geen direct beroep te doen op de financiën van onze stichting.

Nijmegen, 1 februari 2025